

Sprawozdanie

z realizacji Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Ostrowcu Świętokrzyskim na lata 2017 – 2020

za 2019 rok



Ostrowiec Świętokrzyski 2020 rok

Gminny Program Wspierający Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Ostrowcu Świętokrzyskim na lata 2017 – 2020 został przyjęty Uchwałą Nr XLIX/92/2017 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 11 października 2017 r., będąc jednocześnie integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2014-2021, przyjętej Uchwałą Nr LVI/71/2014 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 29 maja 2014 r. odpowiadając na problemy związane ze zjawiskiem bezdomności.

Niniejszy Program przewiduje działania, których głównym celem jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych poprzez wspieranie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności, realizując działania o charakterze:

- profilaktycznym (zapobieganie wzrostowi liczby osób bezdomnych i stworzenie skutecznego systemu działań zapobiegających bezdomności),
- interwencyjnym (zapewnienie bezpieczeństwa i monitoring osób bezdomnych przebywających w miejscach nie nadających się do zamieszkania oraz zapewnienie niezbędnej i podstawowej pomocy mającej na celu przewyciężenie przez osoby bezdomne trudnej sytuacji życiowej),
- aktywizacyjnym (aktywizacja osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych oraz reintegracja zawodowa i społeczna osób bezdomnych),
- usamodzielnieniowym (wspieranie procesu usamodzielniania osób bezdomnych).

Założono, że Program pozwoli na poprawę ogólnej sytuacji osób bezdomnych, szczególnie w sferach: socjalno – bytowej, zdrowia, psychologicznej, zawodowej, mieszkaniowej i społecznej, poprzez:

- rzeczywiste wyjście z bezdomności,
- usamodzielnienie osób bezdomnych,
- przełamanie bariery bierności i apatii,
- uzyskanie oferty pomocowej przez osoby dotychczas nie objęte wsparciem,
- systematyczne monitorowanie warunków życiowych, w celu zapobieżenia sytuacjom kryzysowym,
- pomoc interdyscyplinarną wszelkich możliwych instytucji i organizacji,
- zmniejszenie skali wykluczenia społecznego,
- przełamanie stereotypów dotyczących bezdomności,
- zapewnienie podstawowych środków do egzystencji,
- uzyskanie uprawnień do różnego rodzaju świadczeń,
- poprawy stanu zdrowia i jego kontrolowania,
- pomoc w dostępie do świadczeń medycznych,
- wsparcie w utrzymywaniu abstynencji i korzystaniu z usług specjalistów,
- nabycie umiejętności społecznych (komunikowania, kierowania swoim życiem, radzenia sobie ze stresem i agresją, poczucia własnej wartości, itp.),
- umiejętność poruszania się po rynku pracy i korzystania z różnych form aktywizacji zawodowej oraz możliwości zdobycia kwalifikacji i przekwalifikowania,

- przestrzeganie ładu i porządku prawnego oraz norm społecznych,
- uczestnictwo w życiu społecznym,
- rozwiązywanie problemów rodzinnych i poprawy relacji z rodziną,
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa.

Realizatorzy Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Ostrowcu Świętokrzyskim to w szczególności:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zakład Usług Miejskich,
- zarządcy lokali,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Polski Czerwony Krzyż,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Straż Miejska,
- Fundacja „Pomocna Dłoń”,
- Świętokrzyski Ośrodek Terapii,
- Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychicznych i Uzależnień „Eskulap”,
- Urząd Miasta.

Do zadań MOPS, zwłaszcza Zespołu ds. bezdomnych należy:

- diagnozowanie i analizowanie potrzeb osób bezdomnych,
- wykonywanie czynności w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych w sprawach o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej oraz prowadzenie spraw związanych z wierzytelnościami z tytułu udzielonych świadczeń,
- przeprowadzanie wywiadów rodzinnych (środowiskowych) na potrzeby prowadzonych postępowań administracyjnych oraz na rzecz zewnętrznych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- udzielanie pomocy i wsparcia oraz prowadzenie pracy socjalnej w celu rozwinięcia i wzmocnienia ich aktywności i samodzielności w tym stosowanie narzędzi aktywizacyjnych, a w szczególności kontraktu socjalnego,
- zawieranie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności,
- współdziałanie z instytucjami i organizacjami zewnętrznymi w celu realizacji indywidualnych planów działania.

W 2019 roku zarejestrowano w ewidencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej 100 osób bezdomnych, w tym 5 osób miało trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Sytuacja mieszkaniowa w/w osób:

- 96 bezdomnych nie posiada stałego miejsca zameldowania,
- 4 bezdomnych posiada stałe miejsce zameldowania, ale bez możliwości przebywania w mieszkaniu (m.in. konflikty rodzinne np. nieformalne separacje ze

- współmałżonkami, zły stan techniczny budynku),
- 22 bezdomnych przebywało w Noclegowni,
- 16 bezdomnych nocowało w różnych miejscach na terenie Ostrowca Św. (pustostany, klatki schodowe, altany działkowe, itp.),
- 29 bezdomnych pomieszkiwało u różnych znajomych na terenie miasta,
- 22 bezdomnych przebywało w schroniskach poza Ostrowcem Św., gdzie mieli opłacany pobyt przez tutejszy Ośrodek, 4 bezdomnych we własnym zakresie pokrywało koszty pobytu w schroniskach,
- 11 bezdomnych korzystało ze wsparcia w mieszkaniu chronionym,

Formy pomocy świadczone na rzecz osób bezdomnych:

- zasiłek stały - 54 osoby
- pomoc celowa - 30 osób
- pomoc okresowa - 19 osób
- obiady na stołówce - 37 osób
- pomoc w uzyskaniu potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego – 10 osób.

W wyniku przeprowadzonej przez Zespół ds. bezdomnych pracy socjalnej osiągnięto następujące efekty:

- zmotywowano do skompletowania dokumentacji o przyznanie świadczeń emerytalnych - 5 osób,
- zmotywowano do podjęcia zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej – 5 osób,
- zmotywowano do podjęcia współpracy z Zespołem ds. Organizowania Społeczności Lokalnej - 10 osób,
- zmotywowano do podjęcia zatrudnienia - 3 osoby,
- zmotywowano do podjęcia terapii odwykowej - 8 osób,
- zawarto 5 indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności,
- zawarto 9 kontraktów socjalnych.

Zespół ds. bezdomnych MOPS w Ostrowcu Św. ściśle współpracował z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób bezdomnych tj. Strażą Miejską, Policją, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Polskim Czerwonym Krzyżem, Zakładem Opieki, Świętokrzyskim Ośrodkiem Terapii, Ośrodkiem Leczenia Zaburzeń Psychiczych i Uzależnień „Eskulap”.

W nocy z 13 na 14 lutego 2019 r. pracownicy socjalni Zespołu ds. bezdomnych uczestniczyli w ogólnopolskim badaniu liczby osób bezdomnych na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego. Podczas przeprowadzonego badania sprawdzono 15 miejsc, gdzie mogły przybywać osoby bezdomne. Zdiagnozowano 49 osób, w tym:

- 33 przebywało w placówkach instytucjonalnych (noclegownia, mieszkania chronione, szpital),

- 16 przebywało poza placówkami instytucjonalnymi (strychy, klatki schodowe, garaże, pustostany).

W lutym 2019 r. swoją działalność rozpoczął **Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św.** W skład zespołu wchodzi 5 Organizatorów Społeczności Lokalnej oraz Ekspert ds. animacji społeczno-kulturowej. Organizatorzy Społeczności Lokalnej pracują w oparciu o opracowaną Mapę Potrzeb i Zasobów oraz Programy Aktywności Lokalnej.

Praca Organizatorów Społeczności Lokalnej jest to praca w środowisku polegająca głównie na rozpoznawaniu i wykorzystaniu potencjałów społeczności lokalnej, motywowaniu jej do działania, podtrzymywaniu motywacji, wspieraniu i budowaniu spójności społeczności lokalnej oraz pobudzaniu do działań samopomocowych i wolontarystycznych. W związku z tym odbywały się cykliczne spotkania ze społecznościami lokalnymi w utworzonych w tym celu dwóch Miejskach Aktywności Lokalnej tj. budynku przy ul. Furmańskiej 5 i budynku przy ul. Górnej 3 w Ostrowcu Św. Celem tych spotkań była szeroko rozumiana aktywizacja społeczno-zawodowa.

Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej swoją pracę wykonywał głównie na rzecz społeczności osób bezdomnych, niepełnosprawnych (somatycznie i zaburzonych psychicznie), rodzin z wyzwaniami oraz mieszkańców rewitalizowanej dzielnicy Częstocice.

W 2019 roku w ramach działalności OSŁ zostało zorganizowanych około 35 wydarzeń i inicjatyw sąsiedzkich, w których wzięło udział około 2000 mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego.

Ponadto Organizatorzy Społeczności Lokalnej w 2019 roku nawiązali wiele partnerstw lokalnych z różnymi instytucjami, organizacjami i przedsiębiorstwami celem zintegrowania się na rzecz budowy i rozwoju aktywnej oraz otwartej na współpracę społeczności lokalnej.

Ponadto Zespół ds. bezdomnych był zaangażowany w realizację Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Ostrowcu Świętokrzyskim na lata 2017-2020.

CELE PROGRAMU I WSKAŹNIKI ICH REALIZACJI

Cel główny Programu:

Zmniejszenie liczby osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych poprzez wspieranie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności.

Wskaźniki realizacji Programu:

Obszar 1 Profilaktyka					
<i>Cel szczegółowy</i>	<i>Działania</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>2018 r.</i>	<i>2019 r.</i>	<i>Realizatorzy zadań</i>
1. Zapobieganie wzrostowi liczby osób bezdomnych.	1. Prowadzenie bieżącego monitoringu sytuacji osób zagrożonych eksmisją i bezdomnych.	1. Liczba osób/rodzin zagrożonych bezdomnością.	36	40	MOPS (40)
		2. Liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy MOPS.	116	100	MOPS (100)
		3. Liczba osób/rodzin zalegających z opłatami czynszowymi.	739	961	ZUM (961)
	2. Podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowania zagrożenia bezdomnością i problemów współistniejących.	1. Liczba osób zagrożonych bezdomnością objętych działaniami interwencyjnymi.	21	58	MOPS (58)
		2. Liczba osób, którym udało się uniknąć eksmisji, dzięki podejmowanym działaniom ze strony instytucji.	79	130	MOPS (58) ZUM (72)
2. Stworzenie skutecznego systemu działań zapobiegających bezdomności.	1. Praca socjalna z osobami zagrożonymi bezdomnością i bezdomnymi w kierunku zaspokojenia podstawowych potrzeb.	Liczba osób bezdomnych objętych pracą socjalną.	117	107	MOPS (100) Fundacja Pomocna Dłoń (7)

2. Motywowanie osób bezdomnych do dbałości o zdrowie i wygląd zewnętrzny.	1. Liczba osób bezdomnych skierowanych do usług higienicznych.	17	10	MOPS (10)
	2. Liczba osób bezdomnych, które skorzystały z usług higienicznych.	50	0	PKPS (0)
3. Motywowanie osób bezdomnych z problemami zdrowotnymi do ubiegania się o orzeczenie stopnia niepełnosprawności.	Liczba osób bezdomnych, które uzyskały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.	26	21	MOPS (21)
4. Motywowanie do utrzymywania abstynencji i leczenia odwykowego oraz podejmowania działań wspierających utrzymywanie trzeźwości przez osoby bezdomne, jak również kierowanie ich w razie potrzeby do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	1. Liczba osób bezdomnych z problemem alkoholowym.	43	46	MOPS(42) Fundacja Pomocna Dłoń (4)
	2. Liczba osób bezdomnych zdiagnozowanych jako uzależnione.	39	42	MOPS (42)
	3. Liczba osób bezdomnych skierowanych do GKRPA.	0	1	MOPS (1)
	4. Liczba osób bezdomnych, wobec których orzeczono obowiązek leczenia odwykowego.	0	0	-----
	5. Liczba osób bezdomnych, które podjęły leczenie odwykowe.	15	8	MOPS (8)

	5. Prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących zasad reagowania w kontakcie z osobami bezdomnymi, sposobów zgłaszania miejsc ich przebywania oraz instytucjonalnych form pomocy osobom bezdomnym.	Liczba kampanii informacyjnych na rzecz osób bezdomnych.	2	2	MOPS (2)
Obszar 2 Interwencja					
1. Zapewnienie bezpieczeństwa i monitoring osób bezdomnych przebywających w miejscach nienadających się do zamieszkania.	1. Motywowanie osób bezdomnych do unikania pobytu w miejscach niemieszkalnych.	Liczba osób bezdomnych przebywających w miejscach niemieszkalnych.	84	16	MOPS (16)
	2. Monitorowanie sytuacji osób bezdomnych na terenie miasta poprzez docieranie wraz ze służbami mundurowymi do osób bezdomnych przebywających i nocujących poza placówkami noclegowymi.	Liczba osób bezdomnych objętych monitoringiem służb i liczba patroli.	597 patroli	94 patrole	MOPS wraz z SM
2. Zapewnienie niezbędnej i podstawowej pomocy mającej na celu przezwycięzenie trudnej sytuacji życiowej przez osoby bezdomne.	1. Umieszczanie osób bezdomnych w placówkach „nisko progowych” (noclegownia, ogrzewalnia) na terenie Ostrowca Św.	1. Liczba osób bezdomnych skierowanych do noclegowni, ogrzewalni w Ostrowcu Św.	23 noc. 18 ogrz.	22 noc. 22 ogrz.	PKPS (22) noclegownia ogrzewalnia
		2. Liczba osób bezdomnych korzystających z ogrzewalni.	28	20	PKPS (20)
		3. Liczba osób bezdomnych korzystających z noclegowni.	49	40	PKPS (40)

	2. Kierowanie osób bezdomnych do całodobowych ośrodków wsparcia (schroniska dla osób bezdomnych) na terenie całego kraju.	Liczba osób bezdomnych skierowanych do schronisk dla osób bezdomnych.	16	18	MOPS (18)
	3. Zapewnienie gorących posiłków osobom bezdomnym.	Liczba osób bezdomnych objętych pomocą w formie gorących posiłków.	53	44	MOPS (37) Fundacja Pomocna Dłoń (7)
	4. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie wydawania odzieży i żywności osobom bezdomnym.	1. Liczba osób bezdomnych, którym wydano talony na odzież.	8	8	MOPS (8)
		2. Liczba osób bezdomnych korzystających z odzieży.	10	8	MOPS (8)
		3. Liczba osób bezdomnych korzystających z żywności, m.in. w ramach FEAD - Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.	50	52	PKPS (52)
	5. Udzielanie osobom bezdomnym świadczeń z pomocy społecznej.	Liczba osób bezdomnych objętych pomocą finansową oraz w naturze.	92	100	MOPS (100)
	6. Objęcie osób bezdomnych ubezpieczeniem zdrowotnym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.	Liczba osób bezdomnych objętych ubezpieczeniem zdrowotnym.	12	10	MOPS (10)
	7. Kierowanie osób bezdomnych wymagających stałej opieki i pielęgnacji do domu pomocy społecznej.	Liczba osób bezdomnych skierowanych do dps.	1	2	MOPS (2)

	8. Udzielanie wsparcia osobom bezdomnym w przystosowaniu do życia w społeczeństwie oraz opuszczającym zakłady karne w przestrzeganiu obowiązujących norm społecznych.	Liczba osób bezdomnych, którym udzielono pomocy po opuszczeniu zakładu karnego.	6	5	MOPS (5),
	9. Pomoc w uzyskaniu przez osoby bezdomne świadczeń emerytalno – rentowych.	Liczba osób bezdomnych, które uzyskały świadczenia emerytalno – rentowe.	3	5	MOPS (5)
	10. Pomoc osobom bezdomnym w uzyskaniu dokumentów osobistych (np. dowód osobisty, świadectwa pracy, itp.)	Liczba osób bezdomnych, które uzyskały dokumenty osobiste.	4	5	MOPS (5)
Obszar 3 Aktywizacja					
1. Aktywizacja osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych.	1. Prowadzenie pracy z osobami zagrożonymi bezdomnością i bezdomnymi w oparciu o indywidualny program wychodzenia z bezdomności i kontrakt socjalny.	1. Liczba osób bezdomnych, które zostały objęte indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.	11	5	MOPS (5)
		2. Liczba osób bezdomnych, które zostały objęte kontraktem socjalnym.	11	9	MOPS (9)
2. Reintegracja zawodowa i społeczna osób bezdomnych.	1. Zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym dostępu do szkoleń, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.	Liczba osób bezdomnych skierowanych do CIS/KIS, celem uzyskania zatrudnienia socjalnego i inne formy aktywizacji zawodowej.	54 (dotyczy wszystkich podopiecznych)	5 (dotyczy bezdomnych)	MOPS (5)

	2. Zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym dostęp do poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz szkoleń i poradnictwa podnoszącego kompetencje społeczne.	1. Liczba osób bezdomnych, które skorzystały z pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego.	31	26	MOPS(16) Fundacja Pomocna Dłoń (7) ŚOT (3)
		2.Liczba osób bezdomnych, które skorzystały ze szkoleń.	6	17	MOPS-OSL (10) Fundacja Pomocna Dłoń (7)

Obszar 4 Usamodzielnianie

1. Wspieranie procesu usamodzielniania osób bezdomnych.	1. Stworzenie mieszkań chronionych/treningowych/wspieranych dla osób bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności.	Liczba osób bezdomnych, które uzyskały schronienie w mieszkaniu chronionym/treningowym/wspieranym.	6	11	MOPS (11)
	2. Motywowanie i pomoc osobom bezdomnym w składaniu wniosków o przydział mieszkania socjalnego z zasobów Gminy Ostrowiec Św.	Liczba osób bezdomnych, które otrzymały mieszkanie socjalne.	2	4	ZUM (4)
	3. Motywowanie osób bezdomnych do aktualizowania informacji zawartych we wnioskach	1. Liczba osób bezdomnych, które zaktualizowały wnioski o przydział mieszkania socjalnego.	40	42	ZUM (30) MOPS (12)

	o przydział mieszkania socjalnego i ewentualnego składania odwołań od projektu wykazu osób zakwalifikowanych do przydziału mieszkania z zasobów Gminy Ostrowiec Św.	2. Liczba osób bezdomnych, które złożyły odwołanie od projektu wykazu osób zakwalifikowanych do przydziału mieszkania socjalnego.	36	20	ZUM (20)
--	---	---	-----------	-----------	----------

Podsumowanie Realizacji Programu za 2019 rok:

Gminny Program Wspierający Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Ostrowcu Św. na lata 2017-2020 przewiduje działania, których głównym celem jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych bezdomnością i osób bezdomnych. Dlatego też realizatorzy programu podjęli szereg działań skierowanych zarówno do grup (np. Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej) jak i do osób indywidualnych (np. indywidualne programy wychodzenia z bezdomności). W 2019 roku liczba rodzin zalegających z opłatami mieszkaniowymi wzrosła z 739 do 961, w związku z czym liczba osób zagrożonych bezdomnością wykazała tendencję wzrostową. Dzięki podejmowanym działaniom interwencyjnym (w sytuacji zdiagnozowania zagrożenia bezdomnością i problemów współistniejących), znacznie zwiększyła się liczba osób, którym udało się uniknąć eksmisji. Wzrosła również liczba osób, które uzyskały schronienie w mieszkaniach chronionych.

Rekomendacje:

1. Kontynuacja kompleksowej pomocy osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością w obszarze od integracji społecznej po aktywizację zawodową.
2. Opracowanie dostosowanego do potrzeb programu mieszkaniowego w zakresie mieszkań chronionych.